

Агитатордын БЛОКНОДЫ

1978

◆ СЕНТЯБРЬ ◆

9 №

АГИТАТОРДЫН БЛОКНОДЫ

9 №
1978 j.
сентябрь

КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын пропаганда ла
агитация бөлүги

АШ ЈУУНАДАРЫН — ЈАҢЫ ЭП-СҮМЕЛЕ

Ипатовский районнын (Ставропольский край) механизаторларынын техниканы чук тузаланып, бийик астамду иштееринин јакшынак эп-сүмези ороон ичинде там ла элбеде јайылат. Ипатовецтер бойларынын баштанкайы јүрүмде јаан јол алынганын керелеп, бы-
жыл Төрөлгө 231 мун тонна аш табыштырар амадула эрчимдү иштеп турулар. Мынызы өткөн јылда табыш-
тырганынан 31 мун тоннага көп.

Адалган тузалу эп-сүме бастыра ороон ичинде жа-
ныс ла аш јуунадарында эмес, јуртхозяйственный өскө
дө иштерде элбеде тузаланылат. Бистин областьтын
көп хозяйстволоры бу астамду эп-сүмени билгир туза-
ланып, јакшынак једимдерге једип тургандарын аны-
лап темдектеер керек. Бу баштанкайды анчадала аш
јуунадарында тузаланганы сүрекеј тузалузын бистин
областьтын бир кезек хозяйстволоры јарт көргүскен.

Былтыр Јабагандагы совхозтын механизаторлары
ипатовский эп-сүмени аш јуунадар иште баштапкы ка-
тап тузаланганы бу ишти пландаганынан 15 күнге эрте
божодор арга берген. Эликманардагы совхозтын меха-
низаторлары бу озочыл ченемелди тузалангандарынын
шылтузында аштын түжүмин бүдүн-јарым катапка бий-
иктеткендер. Ипатовский эп-сүмени јербойынын айал-
галарына келиштире тузаланып, јакшы једимдерге је-
дип турган хозяйстволордын тоозына Кюксуу-Оозы
аймакта «Амурский», «Коксинский» совхозтор, Ондой
аймакта КПСС-тин XXIV съездинин адыла адалган
ла өскө дө бир кезек хозяйстволор киредилер.

Быјылгы јылда аш јуунадары анылу айалгада өдөр.

Јут-јулакайдан ла өскө дө көп шылтактардан улам азырал белетеер иш јабыс кеминде өдөт. Мынан улам азырал белетеер ле аш јуунадар иштерди јангыс уунда өткүрерге келижип јат. Ашты јылыјту јок ло кыска өйгө јуунадары ончо техниканы чынгдыйлап јазап алганынан камаанду болуп јат. Је областьтын көп хозяйство-лорында комбайндарды, аш кезетен жаткаларды ујан јазагандары бу јууктагы өткүрилген шинжүден јарталган. Областьтын колхозторындагы ла совхозторындагы аш јуунадар 371 комбайндардын белени јүк ле јүс, силос белетеер комбайндардын јирме ле проценти, аш кезетен комбайндардын 42 проценти белетелген. Көксуу-Оозы аймактын хозяйстволорындагы аш јуунадар 109 комбайндардын ишке белени 54, а силос белетейтен культураларды јуунадатан комбайндардын 12 проценти јазалбаган. Алтыгы-Оймондогы совхозтын механизаторлары техниканы јазарын орой баштагандар. Аш јуунадар техниканы јазарында сондоп турган хозяйстволордын тоозына Кан-Оозы аймакта «Путь Ленина» колхоз, Јабагандагы, Кырлыктагы ла Талицадагы совхозтор, Шебалин аймакта Эликманардагы ла Барагаштагы совхозтор кирип турулар.

Бу јуукта Алтайдын аш јуунадар комплекстеринин эн талдама улузы ашты кыска өйгө ло чынгдый јуунадары учун социалистический мөрөјдин эрчимин тынгытсын деп кычыру эткен. Ол кычыруга каруу эдип, бистин областьла коштой јаткан Бийский районнын механизаторлары план аайынча 93 мун тонна аш табыштырар ордына 95 мун тонна табыштырар болуп молјондылар.

Аш — јенүлердин төзөлгөзи. Аш учун тартыжу кажы ла кижинин агару кереги болуп јат. Онын учун тракторлорды, комбайндарды ла өскө дө техниканы кырадан кырага калас көчүрбей, тургузылган графиктер аайынча иштеерин јеткилдеер керек.

Аш јуунадарын ипатовский эп-сүмеле өткүрерин Јабагандагы совхозтын механизаторлары быјыл база тузалангылаар. Совхозто аш јуунадатан эки комплекс төзөлөр. Кажы ла комплексе төрт отряд: баштапкызы — аш кезеечилердин, экинчизи — аш согоочылардын, үчинчизи — материально-технический јеткилдештин ле төртинчизи — культурно-бытовой јеткилдештин.

Баштапкы отрядтын механизаторлары ашты кезип,

курлаарын јеткилдеер. Экинчи отрядтын комбайнерлары курлаган ашты согор. Бу отрядка анайда ок идиргенге аш тартатан автомобильдердин шоферлары киредилер. Үчинчи отрядка комбайндарды ла тракторлорды кўйдўрер немелерле јеткилдеп, сўркўштеп, јунуп турар аргалу автомобиль, темир кандаар јазал сўўртеген мастерской кирип јат. Бу отрядта механик, техника јазайтан аңылу ўредўлў устар бар. Тўртинчи отрядка механизаторлорды ашкаратан улус, оморды калганчы солундарла таныштырып, социалистический мўрўйдин итогторын јарлап, кўргўзўлў агитацияны јарандырып, «Јуучыл листоктор», стенгазеттер чыгарып ла иштин тоозын алатан улус кирип јат. Кажы ла комплексте ары-бери сўўртеп јўрер телкем будкалар бар. Иштег солынган механизаторлор јунунып алала амырап, тыштанар аргалу. Механизаторлордын курсагын совхозтын столовойында белетеп јадылар. Мынан улус ашкаратан кижибелен изў курсакты алып, термосторго уруп, иштеп турган улуска тўрген-тўкей јетирип јат.

Ишти мынайда тўзўгўни сўрекей эптўзин ўткўн јылдын аш јуунадар ижи кўргўскен. Бу эп-сўмени бистин областын ончо хозяйстволоры тузаланар аргалу. Эмди техника јазайтан мастерской, автозаправщиктер јок хозяйство бистин областыта јок.

Аш јуунадарын јенўлў ўткўреринин јакшынак аргазын — ипатовский эп-сўмени јербойынын айалгаларына келиштире тузаланары јаан учурлу задача. Бистин областыта јаан ченемелдў комбайнерлор кўп. Омордын тоозына Ондой аймакта Калининнин адыла адалган колхозтон А. Каташев, Кан-Оозы аймакта КПСС-тин XXII съездинин адыла адалган колхозтон Д. Кыпчаков, Кўксуудагы совхозтон Н. Нохрин ле В. Чичинов киредилер. Андый механизаторлордын ченемелин элбеде тузаланар керек.

Озочылдардын ченемелин ле јарамыкту ипатовский эп-сўмени билгир ле элбеде тузаланганы ашты кыска ўйгў лў јылыјту јок јуунадып алар арга берери јарт.

Колхозтордын ла совхозтордын парткомдоры ла партбюролары аш јуунадарында ипатовский эп-сўмени тузаланарын јаантайын бойларынын ајарузында тудуп, профсоюзный комитеттер ажыра аш јуунадар иште социалистический мўрўйдин эрчимин тыңыдар учурлу.

ПАРТГРУППА ИШТЕП ТУРУ

1977 жылдын ноябрь айында КПСС-тин обкомынын бюросы малчыларды государственнй пландарды ла социалистический молжуларды бүдүрерине, малдын продуктивнозын бийиктедерине, ичбойындагы резервтерди тузаланарына, малдын кыштузын јенүлү өткүрерине, фермада јозокту аай-ээжи тургузарына, чындый продукция аларына ууландырары јанынан ченемел өткүрер производственный хозяйствонун Алгаирдеги отделениезиндеги партийный группанын төзөмөлдү ижинин ченемелин јараткан.

Коммунисттердин берген ийде-күчинин шылтузында 1977 жылда фермада саалган текши сүт план аайынча 11050 центнер болор ордына 11387 центнерге јеткен, онын 98 проценти государственного садылган, бежен проценттен көби баштапкы сортло табыштырылган, сорты јок сүт болбогон. 1977—1978 жылдын кыштузын отделениенин малчылары јакшы көргүзүлерлү божоткондор. Государственного сүт садар јарымјылдык план бүдүп калган. Планла 5173 центнердин ордына 5470 ц. сүт садылган, мынызы өткөн жылдын кеминен 643 центнерге көп.

Бир уйдан саар сүт јыл башталганынан ала 28 килограммга көптөгөн. Уй малдын өлүжи чик јок астаган. Партгруппа уй саайтан јайгы площадкаларды бойынын ойинде белетеери јанынан баштанкайын көргүскен. Кажы ла уй саачыга айына ла конокко саар сүт келтейинен јакылта берилет. Иштин итогторын айына көрөр јуундар, уй саайтан площадкалардын, сүт урар аякказаннын ла тудунар-кабынар немелердин айалгазын шинжүлеер рейдтер ай сайын өткүрилип турат. Рейдтин итогторы отделениедеги малчылардын јуунында шүүжилет. Малчылардын күндери, фермалар бой-бойлорын шинжүлежери јаантайын өткүрилип јат.

Јайгыда малчылар азырал белетеерине болушкылайт. Бу өйдө омор таскак алдына 1500 центнерден көп прес-стеген өлөң салып койгон.

Алгаирдеги отделениенин эптү-јөптү ижи көп јанынан партгруппанын эрчимдү ижинен камаанду. Онын коммунисттери азыйда ок чылап мөрөйдин озочыл јерине барып, акту бойынын јозогыла бойын ээчий өскөлөрин баштап турулар.

Бу јылдын апрель айында Бастырасоюзный социалистический мөрөйдө алган једимдери учун партгруппорг, уй саачы Лаптева Тамара Федоровна иштин III степени-дү Слава ордениле кайралдаткан.

Алгаирдеги отделениенин партийный группазынын ижинин ченемели керегинде «Партгруппа фермада» деп јуруктарлу плакат белетелген ле кепке базылып чыгарылган. Плакат колхозтордын ла совхозтордын бастыра партийный организацияларына ийилген. Кажы ла партгруппоргко партгруппоргтын дневниги берилген.

Партиянын районный комитеттери партгруппалардын ижине сырагај јаан ајару јетиргилеген. КПСС-тин Маймадагы, Кош-Агаштагы, Кан-Оозындагы райкомдоры эн артык партгруппалардын ижинин јакшы ченемелин көрүп, бириктирип алгандар. Ончо аймактарда партгруппоргторло семинар-јуундар өткүрилген.

Алгаирдеги партийный группанын ченемели аайынча партиянын обкомынын бюрозынын тургускан јөбин бүдүрери јанынан өткүрилген төзөмөлдү ле массово-политический иш областьтын партийный группаларынын эрчимин көдүрерине, иштеп јаткан коллективтердин керектерин тыгыдарына јөмөлтөзин јетирген.

Хозяйстволордын көп саба парткомдоры, партийный бюролоры Алгаир аайынча јөпти шүүжип, партгруппалардын ижин јангыдан көрүп, оморго социалистический мөрөйди төзөөр, коллективтерди пландарын бүдүрерине, малдын кыштузын төзөмөлдү өткүрерине, кажы ла коммунистке иштин чокум участогын бектештирерине ууландылар сурактарда практический болужын јетирип, бойларынын заседаниелеринде омордын ижи керегинде отчетторды уккандар.

Бу өйдө јангыдан 26 партийный группа төзөлгөн, областьтын мал ижинде дезе бастыразы 109 андый группа иштеп јат.

Майма, Ондой, Кан-Оозы аймактардын көп тоолу партийный комитеттери партийный группалардын ижин јаан учурлу деп көргилеп јат. Майма аймактын хозяйстволорында 16, Ондой аймактыында 15, Кан-Оозы аймактыында 12 партийный группа иштейт.

Талицадагы совхозтын Санаровский фермазында П. Т. Головин, Барагаштагы совхозтын Шаргайтыдагы фермазында Р. М. Чачыкова, Билүлүдеги совхозтын Билүлүдеги фермазында А. З. Андреева башкарып турган партийный группалардын ижи ајаруда болоры јолду.

Өткөн кышта Ондой аймакта Калининниг адыла адалган колхозтын Шибиликтеги үүр уйларын кичееп турган малчылар иште бийик көргүзүлөргө једип алгандар. Мындагы партгруппаны Е. А. Шадина башкарат. Коллектив бир уйдан саар сүт аайынча аймак ичинде эн бийик көргүзүгө јеткен. Јылдык планга үзеери государственного 200 центнерден көп сүт садылган. Алгаирдеги ишчилердин ижинин ченемелин шүүжип, малчылар бойлорынын 1978 јылга алган молјуларын јангыдан көргөндөр. Уй саачылар ферма ичинде сүт саары јанынан эки айдын једимине једерге молјонгон.

Бу колхозтын партийный группаларынын ижи бастыра коллективке јакшы салтарын јетирген. Государственного сүт садар албатыхозяйственный планын хозяйство өйинен озо бүдүрип койгон. Саар уйлардын үүринин продуктивнозы, табыштырылып турган продукциянын чынгдыйы бийиктеген.

Је партийный группалардын ижи ончо јерлерде андый јакшы тѳзѳлгѳн деп айдарга болбос. КПСС-тин Турачактагы, Шебалиндеги райкомдоры Алгаирдеги отделиенин партгруппазынын ижинин ченемели аайынча КПСС-тин обкомынын бюрозынын тургускан јѳбине ајаруны уйан јетирип, партийный ла партийно-комсомольский группалардын ижин эрчимдедери јанынан ончо аргаларды тузаланбагандар.

Партгруппалардын ижин эрчимдедерге, КПСС-тин райкомдоры партгруппорторды үредеринин чокум системазын тургузып алып, иштин јакшы ченемелин бириктире јуур ла партгруппаларды ѳскѳ андый группалардын керектериле таныштырып турар учурлу.

А. Дубов.

ПАРТИЯНЫН РАЙКОМЫНЫН ЛЕКТОРЫ

КПСС-тин XXV съездинин жөптөриле башкарынып, Шебалин аймактын партийный организациялары советский кижини коммунистический санаалу эдип тазыктарарын канча ла кире жакшы башкарарына, бу жаан учурлу керекти комплексный эп-сүмеле бүдүрерине аңылу аярузун жетирип турулар.

Идейно-тазыктырулу ишти комплексный эп-сүмеле бүдүреринин сурактарын аайлаары лекционный пропаганданы оңоң ары үзүк жогынан жарандыраарыла айрылбас колбуда болуп жат.

Коммунизмнин строителдерин оңчо жанынан чыдалду, ак-чек санаалу, эрчимдү улус болор эдип тазыктыраарына партиянын жетирип турган кичеемели, «Лекционный пропаганданын айалгазы ла оны жарандыратан иштер керегинде» КПСС-тин Төс Комитединин жараткан жөбинде жагыдан иле-чокум көргүзилди. Бу жөп партиянын райкомынын бюрозында шүүжилген, оны бүдүрери жанынан чокум иштер темдектелген. Мында лекционный пронаганданын алдына элбек иш ачылат. Қалык-жоннын ортозына марксистско-ленинский теорияны таркадары, партиянын ич ле тыш политиказын, КПСС-тин XXV съездинин документтерин, СССР-дин ле РСФСР-дин жаңы Конституцияларын, коммунизмнин туура салбас сурактарын тереңжиде жартаары лекционный иштин төс жеринде болуп жат.

Бистин аймакта лекционный пропаганданын чокум системазы төзөлип калган. Онын жаан учурлу жеринде партиянын райкомынын лекторский группазы туруп жат (башкараачызы КПСС-тин райкомынын баштапкы качызы П. Е. Голов). Группага партиянын райкомынын ла аймакисполкомнын каруулу ишчилери, организациялардын, предприятиелердин ле учреждениелер-

дин башкараачылары, журт хозяйствонунг специалисттери киргилеп јат.

Лекторский группанын члендери ончо јанынан билгир, јаан ченемелдү улус болорына јаан ајару јетирилет. Партиянын райкомынын 47 лекторынын ортозында 42 кижии КПСС-тин члендери, 45 кижии бийик ле толо эмес бийик үредүлү, партийный органдардын 12, советский органдардын 10 ишчизи, журт хозяйствонунг 15 специализи, юристтерден, врачтардан ла культура-нын ишчилеринен 10 кижии.

Өткөн јылда 300-тен ажыра лекциялар кычырылган. Олордын 70 проценттен көби общественно-политический тематикага учурлалган. Бу тематикада јаан јер Улу Октябрьдын 60 јылдыгына ла СССР-дин јаңы Конституциязына берилип јат.

Идейно-тазыктырулу иштин практиказына бирлик политкүндер бек кирип калган. Бирлик политкүндерди өткүргени онын кемин бийиктедерине јөмөлтөзин јетирип, улустын билерин элбедип, партиянын ла башкарунын директивалары јүрүмге канайда өткүрилип турганын ондоорына, иштеги уур-күчтерди ле једикпестерди јоголтотон аргаларды табарына, ишкүчиле јаткандардын сурактарына карууны бойынын өйинде берерине болужып јат. Албаты-јонды туура салбас сурактарла таныштырары јаранган.

Лекторлорго болуш эдип јаантайын инструктажтар өткүрилип, тематический материалдар ла бюллетеньдер белетелип турат.

Бирлик политкүндер Чаргыдагы, Эликманардагы совхозтордо (парткомдорынын качылары Н. Д. Приленский, В. И. Поклонский) төзөмөлдү өдөт. Мында јүзүн-базын иштер өткүрерине клубтар, библиотекалар, кызыл толуктар тузаланылат.

Бирлик политкүндерди өткүреринде аймакисполкомнын ичјанындагы керектер аайынча бөлүгинин начальниги К. И. Мильхин, аймононын заведующийи А. Ф. Данов, аймакисполкомнын кинофикация бөлүгинин заведующийи М. С. Коруц, журтхозуправлениенин главный ветврачы П. Н. Яжанкин ле оног до өскө нөкөрлөр эрчимдү туружып јадылар.

Аймактын прокуроры Болтошев Дмитрий Иванович куучын-беседалар өткүргенде, улус оны тын јилбиркеп

угат. Ол бойынын шүүлтелерин јербойындагы темдектерле јөмөп, чүм-чам јок, јарт сөстөрлө айдып јат. Дмитрий Иванович телекейлик темаларга көп лекциялар кычырат, је олордын көп сабазы социалистический законностьты бүдүрерине, иштин дисциплиназын тыгыдарына, бурулу керектер эткениле, законды бусканыла тартыжарына учурлалат. Айла ол коллективтин ајарузы бойынын предприятиези, хозяйствозыла колбулу сурактарга ууланып турар эдип, лекциязын тургузып јат. Нөкөр Д. И. Болтошев улуска кандый бир сурак аайынча бойынын шүүлтелерин айдып берерге, иштин дисциплиназын тыгыдарына, праволор бускан учуралдарды астадарына күчи јеткенче јөмөлтөзин јетирерге кичеенет.

Бу өйдө КПСС-тин Төс Комитединин июльский (1978 ј.) Пленумынын материалдарын ишкүчиле јаткандардын ортозына таркадары јанынан јаан иш өткүрилип јат.

155 удурум политшкол төзөлгөн, олардо 7 мунга јуук улус үренет. Пленумнын материалдарын калык-јоннын ортозына таркадарында 455 агитатор, 85 политинформатор, «Знание» обществонин 478 лекторы туржат.

Комсомолдын райкомында јиит лектордын школы лекторлордын кадрларын белетеер јер боло берген. Бу школдо 36 јиит специалист иштеп јат, олардын көп сабазы прокуратуранын, культура бөлүгинин, су-кадык корыырынын, јуртхозуправлениенин ишчилери, комсомолдын комитеттеринин качылары.

Је мыныла коштой бисте ол келтейинен эм тургуза јарталгалак та сурактар көп. Лекторлордын алдында јаан ла карулу задачалар туруп јат. Лекционный пропаганда советский улусты бийик идейный, культурный, ишти ак-чек көрөр эдип тазыктырар учурлу деп, КПСС-тин Төс Комитединин јөбинде айдылат.

Марксистско-ленинский теорияны, партиянын ич ле тыш политиказын, СССР-дин ле РСФСР-дин јангы Конституцияларын ишкүчиле јаткандарга теренжиде ле ончо јанынан јартаары — лектордын кыйалта јок бүдүретен кереги.

Јаан некелтелер кычырылып турган лекциялардын чындыйына да тургузылат. Лекция улуска јарт, чокум

темдектерлү, лекторлордын куучындары десе өдүрим,
от-жалбышту болор учурлу.

Парткомдордо, баштамы партийный организацияларда кычырылып турган лекциялардын тематикасына катуу шынжү эмдиге жетире тургузылгалак. Кезикте кычырылган лекциялардын ла лекторлордын тоозы кийинде лекционный пропаганданын жабыс чындыгы ла уйан өдүрими жажынат. Лекторийлер ле кинолекторийлер жаантайын иштеп жат деп айдарга болбос.

«Лекционный пропаганданын айалгазы ла оны жарандырар иштер керегинде» КПСС-тин Төс Комитетинин жөби — жаан политический учурлу документ. Оны жүрүмгө турумкай ла жана баспай өткүргени идеологический иштин кемин, жаңы кижини тазыктырарында, коммунистический строителствонын задачаларын бүдүреринде лекционный пропаганданын учурын оного бийик көдүрүп жат.

Н. Сартакова, КПСС-тин Шебалиндеги райкомынын инструкторы.

ПЕДКОЛЛЕКТИВТЕРДИН ЗАДАЧАЛАРЫ

Бу жылдын 23 авгузында Кан-Оозы аймактын үредүчилери бойынын жаан педагогический Совединин ижинде турушты. Анда шүүшкен сурактар көп деп айдар керек.

Мынанг озо бистинг ороондо үредүчилердин Бастыра-российский ле Бастырасоюзный съездтери өткөн. Үренчиктерди үредерин, ишке тазыктыарын ла белетеерин мынанг ары алдындагызынан артык эдип жарандыары керегинде ол съездтерде чокум айдылган. ВЛКСМ-нин XVIII съезди өдөрдө, жашөскүримди үредери ле тазыктыары, коммунистический строителство оlorдын јери керегинде база жаан куучындар болгон. КПСС-тин Төс Комитединин июльский (1978 j.) Пленумы өдөрдө, јурттардын социально-экономический өзүми комплексно өзөри керегинде ле јурт хозяйствонын производствозы ла бистинг албатынын текши јадын-јүрүми мынанг ары ананг артык јаранары керегинде айдылган. КПСС-тин Төс Комитединин июльский (1978 j.) Пленумынын јөптөри јурт јерлердеги үредүчилердин ижи-тожыла база колбулу деп айдар керек, не дезе жашөскүримди үредери ле тазыктыары оlorдын ижи ажыра өдүп јат. Бот ол керегинде жаан куучын бистинг аймакта педколлективтердин јанжыккан августовский јуунында бастыра јанынанг шүүжилген.

Бистинг Кан-Оозы аймакта бастыразы 24 школ. Ол тоодо 8 орто үредүлү, 5 сегисјылдык ла 11 баштамы школдор. Бу 24 школдон 1977—1978 үредүлү жылды 6 баштамы, 4 сегисјылдык ла 5 орто үредүлү школдор — ончозы 15 школ јакшы көргүзүлөрлү божоткон. Андыйлардын тоозына Экинурдагы орто үредүлү школ (директоры А. В. Карамаева), Јалаңайдагы орто үредүлү школ (директоры Г. И. Поливцева), Кырлыктагы орто үредүлү школ (директоры РСФСР-дин школдорынын

заслуженный үредүчизи Ю .М. Апоятова), Моты-Оозындагы сегисјылдык школ (директоры К. Т. Тоетова), Коргон јурттагы сегисјылдык школ (директоры Г. Р. Поломошнов) ло онон до өскөлөри кирет.

Аймактагы школдордын үренчиктеринин үредүзи 1977—1978 үредүлү јылда 99,5 процент болгон. Үредүлү јылды јангыс ла «4» лө «5» темдектерге ончо үренчиктердин 29,5 проценти божоткон. Үредүлү јылды бир де бала экинчи јылга артпай 176 класс, 790 комсомол, 1474 пионерлер божоткондор. Анайда ок аймактагы 260 үредүчиден 237 кижии бир де баланы экинчи јылга артырбай, үредүлү јылды јакшы божотконын темдектеер керек.

Үредүчилердин Бастырасоюзный съездинде СССР-дин просвещениезинин Министри нөкөр М. А. Прокофьевтин айтканыла болзо, советский үредүчи ол эн ле билгир таскадаачы, политический јуучыл, бойынын үредип јаткан предмедин сүрекей јакшы билер, научный билгирлерди балдарга јарт эдип айдар, бойынын агару јүрүмиле, ак-чек ижиле јашөскүрим ортодо коммунизм-нин моральный принциптерин таркадар кижии болуп јат.

Андый ак-чек иштү үредүчилер, воспитательдер, пионерский ишчилер Кан-Оозы аймакта ас эмес. Олордын тоозына озо ло баштап, темдектезе, РСФСР-дин школдорынын заслуженный үредүчизи деп ат адаткан, Кырлыктагы онјылдык школдын директоры Апоятова Ю. М., Экинурдагы онјылдык школдын директоры Карамаева А. В., Јалаңайдагы орто үредүлү школдон РСФСР-дин албаты үредүзинин отличниктери И. Н. Архипова ла Е. А. Пахомова, Кан-Оозындагы орто үредүлү школдон В. Н. Филиппова ла Т. П. Барсукова, Экинурдагы школдон Р. Қ. Тоурчукова, Јабагандагы орто үредүлү школдон Н. И. Молчуева ла онон до өскөлөри киргилейт.

Антон Семенович Макаренконын айдыжыла болзо, педагог кандый ла кижиге јаан көдүринилү, санаа-күүндү болуп, эмеш јастырып та турза, је онын јан-кылыгын турумкай эдерге албаданар учурлу. А. С. Макаренко јан-кылыгы морально үрелип калган улусты јакшы јолго тургузып, таскадып, бир канча јаан једимдерге јеткен педагогтын бирүзи болгон.

Кижинин, анчадала јангы өзүп јаткан јаш үйенин санаа-күйүн, јанг-кылыгын ары-бери шалтырабас эдип јаантайын иштеп турган үредүчилер аймакта көп. Олорго, темдектезе, мындый үредүчилер кирет: Кырлыктагы орто үредүлү школдон јиит үредүчи Р. Я. Кичекова, Мөндүр-Соккондогы орто үредүлү школдон К. Н. Сапышева, Көмүр-Оозындагы орто үредүлү школдон А. К. Кошкарлова, Көзүлдеги сегисјылдык үредүлү школдын директоры В. П. Модоров.

Јурт јерлердеги үредүчилер, ончо советский улус чылап, нөкөр Л. И. Брежневтин КПСС-тин Төс Комитединин июльский (1978 ј.) Пленумында эткен докладдын сүрекей бийик көдүрингилү уткыгандар. Ол Пленумнын материалдары јербойындагы колхозторго ло совхозторго үредүчилерге кадрлар белетеери јанынан чокум программа боло берген дезе јастыра болбос. Бу керегинде сурактар аайынча августовский јуунда үредүчилер јаан куучын өткүрген. Бу сурактар аайынча аймакта јарталбаган проблемалар эмди де көп. Олор анчадала үренчиктердин профориентациязы јанынан суракла сүрекей бек колбулу.

Је андый да болзо, бүгүнги күнде школдордо машиневедениенин јакшы кабинеттери, үренчиктердин јакшы иштү производственный бригадазы, балдардын иштейтен ле амырайтан јакшы стационарный лагери бар деп айдар аргабыс јок. Оныла коштой бүгүнги күнниң некелтелерине јарагадый јакшынак учебный мастерскойлор аймактагы школдордо чек табылбас. Јалаңай-Бажынын орто үредүлү школында ла Јодралунын сегисјылдык школында учебный мастерской чек јок. Мыныла колбой КПСС-тин Төс Комитединин ле СССР-дин Министрлеринин Совединин «Текши үредүлү школдордын үренчиктерин үредерин ле таскадарын оноң ары јарандылары ла олорды ишке белетеери керегинде» деген калганчы јөбин анчадала «Путь Ильича» деп колхозтын правлениези (председатели нөк. Пахомов В. Т.) ле «Талицкий» совхозтын дирекциязы (директоры нөк. Бедарев Н. А.) ајаруга алып, јербойындагы школдордо үренчиктерди үредетен ле ишке таскадатан учебно-материальный базаны тözöörине ле оны тыгыдарына карамы јок болуштарын јетирер деп иженер керек.

Кырлыктагы ла Мөндүр-Соккондогы онјылдык школ-

дордо техникадан болгой, машиноведениенин кабинеттери де жок. Айдарда жаңы үредүлү жылда Кырлыктагы совхозтын дирекциясы ла «Ленинский наказ» колхозтын правлениези бу проблема аайынча сананып, аңылу иштер өткүрерине база иженер керек.

Жаңыс ла заводтордын, колхозтордын, совхозтордын ла предприяттиелердин болужына тайанып, үренчиктерди анчадала ишке таскадар үредүни бийик кемине тургузар арга бар деп, нөкөр Проксфьев М. А. бойынын докладында айткан. Көп-көп предприяттиелер школдорго бу жаан керекте сүрекей жаан болужын јетирип јат. Бүгүңги үренчик эртен ишмекчи деп айдыжат. Колхозтын, совхозтын, заводтын эртенги күни керегинде кем сананып јат, школды ол качан да ундыбас.

Школго жаан ајаруны анчадала Кан-Оозы аймакта XXII партсъездтин адыла адалган колхоз (председатели Кудачин П. Е.) эдип јат. Колхоз школдын учебно-материальный базазын тыңыдарына јаантайын ајару эдип турганы јакшы, онын учун Экинур јурттын школын божоткондор ары-бери барбай, мында ла артат.

Бистин областьтын аймактары ончозы мал азырап јат. Онын учун школдор хозяйстволорло өп-јөп куучындажып, чабандар ла скотниктер белетеерине ајару эдер керек, не дезе, оларды кандый да үредүлү заведение белетебей јат. Темдектезе, кой кайчылаар өйдө улус чек једишпей јат, онын учун ол ишке үренчиктерди де алып јат. Айдарда, үредүлү жыл туркунына оларды теоретический ле практический јанынан тазыктырар керек.

Јербойындагы јурт хозяйствого кадрлар белетеер проблема сүрекей јаан, ол јанынан элден ле озо јурт јерлердеги үредүчилерге иштеерге келижет. Онын учун школдордо үредү-материальный базаны төзөп, үренчиктерле профориентация аайынча иштеери эн учурлу керек. Ончо бу сурактар үредүчилердин августовский јуунында элбеде шүүжилген.

Је кандый да күч болзо, Кан-Оозы аймактын ончо үредүчилери жаңы 1978-79 үредүлү жылда алдында турган задачаларды јенүлү бүдүреринде бир де аланзу јок.

**М. Набутов, Кан-Оозы аймактагы
албаты үредү бөлүгинин заведующийи.**

МӨРӨЙДИН ШЫЛТУЗЫНДА

Арбынду ла чыгдыйлу иштеери учун социалистический мөрөй онынчы бешжылдыктын үчинчи жылында элбеп турганынан улам 1978 жылдын жарымжылдык албыхозяйственный пландарын Улаган аймактын кезик промышленный предприятиелери ле колхоз-совхозторы жегүлү бүдүрдилер.

КПСС-тин Төс Комитединин июльский (1978 j.) Пленумынын жөбиле танышканы кажы ла ишмекчини ле малчыны арбынду ла бийик чыгдыйлу иштеер күүнтапка көдүрөт деп айдарга жараар. Аймактын малчылары КПСС-тин XXV съездинин жөбин жүрүмде ле иште бүдүрип турулар.

Малдын жаш балазын корыырында, арбынду ла чыгдый түк, ноокы иштеп аларында көп кой, эчки өскүречилер жаан једимдерге јединдилер. «Советский Алтай» совхозтон М. И. Петценеков колындагы 606 эчкини 100 процентке корып, кажы ла 100 эчкиден 105 уулактан алган, ноокынын планын 112 процентке бүдүрген. Тогузынчы бешжылдыктын озочылы «Знак Почета» орден тагынган В. А. Топчина — 100 эчкиден 100 уулак корып, кажы ла эчкиден 577 граммнан ноокы тарап, государственного плана 234 килограмм ноокы табыштырардын ордына 320 килограммды табыштырган.

Улагандагы совхозтын аймакта ла областта ады-јолы жарлу койчызы, Лениннин ле Иштин Кызыл Маанызы ордендер тагынган А. И. Чыбылакова малдан алатан продукцияны жылдын жылга көптөдөрине жаан ајару эдет. Анна Ивановна 23 жылга койчы болуп, төрөл ороонына 7 мунган ажыра кой өскүрип, көп түк берген. Ол тогузынчы бешжылдыктын пландарын чик јок ажыра бүдүргени учун Иштин Кызыл Маанызы орденле кайралдаткан. Онынчы бешжылдыктын баштапкы жылында бир койдон 2 килограммнан, экинчи жылында

2,9 килограммнан, үчинчи жылында 3 килограмм 300 граммнан түк алган, аймакта өскө койчылар 2—2,4 килограммнан алгандар.

Быжыл Саратандагы совхозтын малчылары жаан једимдерге јединген. Он жылдан ажыра иштеп келген серкелер кабыраачылар М. Г. Акчин бир серкеден 600 граммнан, А. С. Дударев — 572, С. П. Петпенеков — 571, И. А. Акин, В. Б. Кезенов, В. С. Тазранов 500 граммнан ажыра ноокы алгандар.

Улагандагы совхозтын кой-эчки өскүрөөчилери А. И. Язарова, И. А. Чулунова, М. И. Олчонова, Г. К. Болчогулов, С. Н. Суртаева, Л. И. Кэнунова, И. Б. Санина орто тооло кажы ла эчкиден 551 граммнан ноокы алгандар.

Бу өткөн јарым жылдагы социалистический мөрөйдин итогторыла хозяйстволор ортодо баштапкы јерди «Советский Алтай» совхоз алган. Ноокынын планын — 138, түкти 108 процентке бүдүрген. Кажы ла 100 эне малдан: 67 бозу, 82 кураан, 73 уулак, 80 кулун корып алган. Экинчи јерде Саратандагы, үчинчи јерде Улагандагы совхоз.

Једимдерле коштой сондоп турган кезик хозяйстволорды темдектебеске болбос. Ждановтын адыла адалган колхозтын ла Чолушмандагы совхозтын парткомдоры ла профсоюзный, комсомольский организациялары социалистический мөрөйді тözöörине ле элбедерине једикпестү ајарулар эдедилер. Чокум соцмөрөйгө учурлаган көргүзүлү агитация јурттарда, малчылардын турлуларында јабыс кеминде көргүзилген. Је кезигинде јок то болот. Мөрөйдин јенүчилерине учурлаган Кызыл флаг көдүрилбеди. «Советский Алтай», «Чолушманский», «Саратанский» совхозтордо көргүзүлү агитация, портреттү галерея, кычыру лозунгтар эмдиге јетире јазалбаган да, бичилбеген де. Шак андый эк једикпестерден улам албатыхозяйственный пландарды бүдүрери учун тартыжу бу хозяйстволордо сондоп туру.

Эмди аймактын бастыра ишкүчиле јаткандары КПСС-тин Төс Комитединин июльский (1978 ј.) Пленумынын јөбин иште бүдүрип, общественный малга азырал белетеер ишти өткүрип турулар. КПСС-тин Төс Комитединин июльский Пленумынын јөбинде айдылганыла болзо, азырал белетеер иш тын сондоп јат. Бу

керек мал ижининг өзүмине каршузын јетирет. Аймак-
тын көп хозяйстволорында азырал белетеери јабыс ке-
минде өдөт, иш калай тззөлгөн, эмдиги өйдин техноло-
гиязы, научно-технический өзүмнинг једимдери коомой
тузаланылат.

Јербойындагы партийный, профсоюзный ла комсо-
мольский организациялар, јуртисполкомдор, хозяйство-
лордын башкараачы ишчилери өлөңчилер ортодогы со-
циалистический мөрөйдинг тебүзин оног ары элбедип,
азырал белетеерининг планын бүдүрип салала, кышка
белетенерин јакшы өткүрер деп иженер керек.

А. Кончубаев.

ТЕЛЕКЕЙДИН ЈИИТТЕРИНИН ИМПЕРИАЛИЗМГЕ УДУРЛАЖА ӨТКҮРГЕН ТАРТЫЖУЗЫ

(Јашөскүримнин Гаванадагы Бастырателекейлик
ХІ-чи фестивалинин туружаачызы, ВЛКСМ-нин обко-
мынын 1-кы качызы У. Альпимов куучындайт)

Күнбадыш жарымшардагы 1-кы социалистический го-
сударствонун Кубанын төс города Гаванада 28 июнь-
нан ала 5 августка јетире өткөн јашөскүримнин ле-
студенттердин бастырателекейлик ХІ-чи фестивали јер-
телекей үстиндеги бастыра јиит үйенин амыр-энчү ле-
најылык учун империализмге удурлажа өткүрип турган
тартыжузы там тыгып турганын кереледи. Бу фести-
вальдын төс учурлу кычырузы болгон. Јайымнын орто-
лыгында јүзүн башка укту, башка-башка политический
көрүм-шүүлтелү 20 мунга шыдар јииттер јуулган. Фе-
стивальда 145 орооннын чыгартулу улузы турушкан. Је-
ого эн көп јииттер ийген ороон — ол фестивальдын
ээзи, социалистический Куба, озор онын јиит комму-
нисттеринин Союзынын члендери. Бастырателекейлик
ХІ-чи фестивальда советский јииттерден, ленинский
комсомолдон эки мунга шыдар чыгартулу кижии ту-
рушкан.

Кубанын төс города айылчыларын сүреен јылу,
бастыра күүнинең уткыгандар. Оны мындый да темдек-
терден көргөдий: Гавананын јурт улузы фестивальга
белетенип, келген улус јадатан 8 мунга шыдар здание
ремонтгон, 400 парк ла 800-тен ажыра сквер кееркеде
јарандырган, 2200-тен ажыра клумбага чечектер өс-
күрген.

Бис Кубага келген ле тарый анда сүреен күндүзек,
јүрүм сүүчи, бүдүрип турган ижинде ырыс тапкан, бой-
лорынын социалистический Кубазы, јайымнын ортолы-

гы учун оморкогон улус журтап јат деп билдис. Анчадала 28-чи июль бистинг, фестивальдын туружаачыларынын, көксибисте качан да ундылбас болуп терен эбелген. Бу күн мындагы төс стадиондо мундар тоолу јииттер јык ла толо болгон. Эбиреде фестивальдын аңылу журуктары, өңдү рекламалар. Бистинг трибунага чике ле одоштой XI деп сүреен јаан цифра көрүнген, оны ајыктаар болзо, ол Кубанын кееркеде јаранган 4500-тен ажыра спортсмендери болтыр.

Күндүлү айылчылар отуратан трибунада Кубанын коммунистический партиязынын баштапкы качызы Государственный Советтин ле республиканын Министрлеринин Совединин Председатели Фидель Кастро ло өскө дө башкараачы ишчилер, гран ары јанындагы ороондордон келген делегациялар отурган. Анда ок КПСС-тин Политбюрозынын членине кандидат, Белоруссиянын коммунистический партиязынын Төс Комитединин баштапкы кычызы нөк. Машеровко баштаткан советский партийно-правительственный делегация отурды.

Фестиваль башталды. Стадионнын төр јерине элден озо студенттердин бастырателейлик X-чы фестивали өткөн орооннын — ГДР-дин делегациязы чыкты. Олорды ээчий социалистический ороондордын чыгартулу улузы өтти. Күнбадыш жарымшардагы баштапкы социалистический орооннын албатызы олорды ончолорын изү уткып, уткуулду лозунгтар кыйгырып турдылар. Је качан Чилинин јашөскүриминин делегациязы көрүнип келерде, бастыра стадион бут бажына туруп чыккан. Ол делегация чилийский албатынын президенти Сальвадор Альендинин јаан портредин тудунгылап апараткан. Олор өдөр тужында изү колчабыжулар, музыка, улустын уткуулдары узак өйгө токтобой јангыланган. Кубанын јиит уулдары ла кыстары анайда ок Вьетнамнан, Анголадан, Эфиопиядан келген делегацияларды изү уткыгандар, качан Палестинанын делегациязы өдөрдө, бастыра стадион такып ла туруп чыкты, олорды изү уткып, палестинский албатынын јайымы учун өткүрип турган тартыжузына ончолоры јөмөп тургандарын көргүскен. Советский јашөскүримнин делегациязын фестивальдын туружаачылары база бут бажына туруп, экпиндү колчабыжуларла изү уткыдылар. Улу Октябрь-

дын Төрөлинин чыгартулу улузын кайда да болзо изү ле бастыра күүнинен уткыйдылар.

Фестивальда бисле туштажып, куучындашкан кажы ла кижии бистинг орооныс, советский албатынын жадын- жүрүми керегинде билип аларга тын кичеенип турдылар. Стадиондо «Вива Советико!» деп ле «Вива Куба!» деп уткуул ончозынан көп угулып турган. Парадтын учында Бастырателекейлик XI-чи фестивальдын ээзинин делегациязы өткөн. Онын согында ГДР-дин жиит уулдары ла кыстары фестивальдын жедеген флагын Кубанын жашөскүриминин чыгартулу улузына табыштырды, оны чүрче ле бийик мачтага өрө көдүргилеп ийдилер. Мыны ээчий тропический кара тегериде жаркындалып, Бастырателекейлик XI-чи фестивальдын жарык оды стадиондогы жаан аяктын үстинде желбирей берди, оны күүдүрген кижии — ады жарлу кубинский спортсмен, Олимпийский ойындардын чемпионы Альберто Хуанторела.

Мынын кийинде Кубанын коммунистический партиязынын, бастыра жиит үйезинин ле орооннын албатызынын адынан Кубанын коммунистический партиязынын Төс Комитединин 2-чи качызы, Государственный Советтин ле республиканын Министрлеринин Сөветинин Председателинин заместители Рауль Кастро телекейдин жашөскүриминин чыгартулу улузына уткуулду сөс айдып, фестивальдын ачылганын жарлады.

Делегациялар өдөр парад божоп, уткуулду куучындар токтогон согында, стадиондо сүреен жараш спектакль башталды. «Амыр-энчү ле нажылык учун империализмге удурлажа өдүп турган тартыжуда бир күүн- санаалу болоры учун!» деп лозунгты бу спектакль ажыра көргүзип турганын фестивальдын ончо туружаачылары ондоп ло бастыра күүнинен жөмөп турдылар.

Кубанын жашөскүрими көргүскен спектакльда театральный кийим кийген 9 мунга шыдар гимнаст, 2 мун кожончыдан ла 560 музыканттан турган хор турушкан, 4 мун жарым кижии десе тирү панно бүдүрген. Бу көрөргө сүреен жылбүлү, жаражы ла солуну сан башка спектакль болгон. Бис, фестивальдын ончо туружаачылары, Кубанын албатызы, онын жиит үйези жандый сүреен жайалта-талантту болгонын кайкап көрдис.

Кубада болгон 10 күннин туркунына бис советский

делегациянын клубында ла бойыстын теплоходыста жүзүн ле башка ороондордын чыгартулу улузыла туштажып (бистин кажыбыс ла күнине андый 150-ге шыдар туштажулар өткүрип турганыс), оларды бойыстын ороонысла, советский жадын-жүрүмле таныштырганыс.

Көп тоолу социалистический ле жайымдалып, жаңы өзүп турган ороондордын чыгартулу улузы Кубанын жашөскүриминин жадын-жүрүмиле бойлоры таныжып, олар үредүни, ижи-тожын канайда төзөп алгандарын билип аларга сүреен жылбиркегилеп тургандар.

Нөкөр Л. И. Брежневтин фестивальдын туружаачыларына ийген уткуулы, фестиваль жабылар тужында нөкөр Фидель Кастронын айткан куучыны — бу документтер өткөн фестивальдын бийик политический учурын көргүскен.

Амыр-энчү ле нажылык учун империализмге удурлаштыра өткүрилип турган тартыжуда телекейдин бастыра жашөскүрими бирлик ле бир түнгей күүн-санаалу болгонын Бастырателекейлик XI-чи фестиваль жарт кереледи.

**КПСС-тин Төс Комитединин июльский (1978 j.)
Пленумынын итогторы керегинде лекциялардын,
докладтардын, беседалардын
примерный тематиказы**

Коммунисттер, советский улус КПСС-тин Төс Комитединин Генеральный качызынын нөкөр Л. И. Брежнев-тин «СССР-дин журт хозйствозын оног ары өскүрери керегинде» докладын сүрекей тын јилбиркеп үренедилер. Орооннын ишкүчиле јаткандары докладты, июльский (1978 j.) Пленумнын јөптөрин КПСС-тин ленинский аграрный политиказын јүрүмге өткүретен иштердин јуучыл программазы, албатынын јадар аргазын бастыра аргаларла көдүрерге партиянын јетирген јангы кичеемели деп көргилеген.

КПСС-тин Төс Комитединин июльский Пленумынын документтерин калык-јоннын ортозына таркадарында ла јартаарында, ишкүчиле јаткандарды тургузылган задачаларды бүдүрерине ууландыраарында көп тоолу башкараачы ишчилер, пропагандисттер, докладчиктер, политинформаторлор, агитаторлор турушкылап јат. Мынан төмөн лекциялардын, докладтардын ла беседалардын примерный тематиказын јарлап турус.

* * *

КПСС-тин Төс Комитединин июльский (1978 j.) Пленумы — коммунизм учун тартыжуда исторический алтам.

КПСС-тин Төс Комитединин июльский (1978 j.) Пленумында нөкөр Л. И. Брежневтин доклады — ленинский аграрный политиканын творческий өзүмине јаан кожулта.

КПСС-тин Төс Комитединин июльский Пленумынын јөптөри — СССР-дин журт хозйствозын анаг ары өскүрер јуучыл программа.

КПСС-тин Төс Комитедининг мартовский (1965 j.) Пленумынын кийинде СССР-дин журт хозяйствозынын өскөн төс жолдоры.

КПСС-тин аграрный политиказынын научный төзөлгөүзи ле терен жүрүмдүзи.

Тын өзүмдү социализмнин айалгаларында КПСС-тин журт хозяйство жанынан ленинский стратегиязы ла тактиказы.

СССР-дин журт хозяйствозын оноң ары өскүрер төс ууламжылар.

Ороонды ашкурсакла, журтхозяйственный сырьело ижемжилү жеткилдеери — партиянын ла государство-нын стратегический задачазы.

Журт хозяйствонун материально-технический төзөлгөзин тыгыдары — КПСС-тин политиказынын төзөлгөзи.

Журт хозяйствонун материально-технический төзөлгөзин билгир, арбынду тузаланары.

Журт жердеги улустын жадар аргазы, культуразы өзүп ле жадын-жүрүми жаранып турганы.

Социалистический экономиканын ижин баалаар төс темдек — производствонун эдип чыгарган продукциязы.

СССР-дин журт хозяйствозынын ончо бөлүктерине — комплексный, жылгыр өзүм.

Социализм тужында городтогы ла журттагы жүрүм-нин материальный ла культурно-бытовой айалгаларын жуукташтырар жолдор керегинде.

Журт хозяйствого — ижи бийик арбынду техниканы.

Журтхозяйственный машиналардын чындыйын турумкай бийиктедер.

Азырал белетеерин толо механизировать эдери ле жеткилдеер.

Журтхозяйственный техниканы тузаланарын кезем жарандыралы!

Ипатовский эп-сүмеге — элбек жол.

Минеральный удобрениелер ле өзүмдерди корыыр немелер эдерин турумкай көптөдөр.

Журтхозяйственный авиацияны ончо аргаларла өскүрер ле арбынду тузаланар.

Журт хозяйствонун келер өйи — жерди мелиорация-нын болужыла жарандыраында.

Мелиорациянын болужыла жарандырган жерлерди арбынду тузаланалы.

• Журтхозяйственный науканын арбынын бийиктедер, онын производстволо колбузын тыгыдар, онын једимдерин ончо аргаларла тузаланар.

Журт хозяйствоны кӧдӱрери — бастыра албатынын кереги, текши кичеemel.

Мал ижи — мергендӱ иштин јери.

Мал ижин бийик арбынду бӧлӱк эдер, оны арбыдадарын промышленный тӧзӧлгӧгӧ кӧчӱрерин јеткилдеер.

Эт иштеп аларын кӧптӧдӧри — эн озо бӱдӱретен за-
дача.

Ишкӱчиле јткандардын акту бойларынан болушту хозяйстволоры — аш-курсакты кӧптӧдӧтӧн јаан учурлу тӧзӧлгӧ.

Јербойындагы кӧӧлмӧктӧрдӧ балык ӧскӱрерин кӧптӧдӧли.

Јеткил азырал — мал ижин кӧдӱрер тӧзӧлгӧ.

Аш иштеп аларын ончо аргаларла кӧптӧдӧри — јурт хозяйство онон ары ӧзӧринин тӧзӧлгӧзи.

Сахарлу свекланын тӱжӱмин бийиктедели, свеклоса-
харный производствоны јарандыралы.

Картошко ло маала ажын кӧптӧдӧ ӧскӱрели.

Эдилип турган јуртхозяйственный продукцияны тузаланарын јарандыралы, онын чыгымдарын астадалы.

Сибирьге ле Ыраак Кӱнчыгышка — ижемјилӱ јуртхозяйственный тӧзӧлгӧ.

Онынчы бешјылдыктын пландарын ӧйинен озо бӱдӱрели.

Журт хозяйстводогы экономический колбуларды јарандырап јолдор.

Журт хозяйствоны ончо јанынан арбыдадары — јӱрӱмнин некелтези.

Колхозтордын ла совхозтордын экономиказы онон ары тыгыырын јеткилдейли.

Журтхозяйственный производствонин арбынду болоры учун тартыжары — кажы ла кижинин патриотический молјузы.

Не ле немени кымакайлаары ла чеберлеери учун турумкай тартыжу баштайлы.

Јалјыр ла неме чеберлебес болорына удурлажа — јана баспас тартыжу.

«Хозяйстволор ортодогы кооперация ла агропромышленный интеграция ажыра јуртхозяйственный про-

изводствоны специализировать ла концентрировать эдерин оноң ары өскүрери керегинде» КПСС-тин Төс Комитединин јөби — ол улу ленинский кооперативный планнын төс шүүлтелеринин јүрүмде бүдүп ле оноң ары өзүп турганы.

Јурт јердеги строительства — мергендү иш, сүрекей јакшы чыңдый.

Јурт јердеги строительство — экономический ле социальный задачаларды бүдүрер эн учурлу арга.

Партия ла государство улустын јадар ла культурно-бытовой айлалгаларын јарандырага кичеенип турганы.

Јолдор тударына — күнүн сайынгы ајару.

Јурт јерге кадрларды турумкай бектештирер.

Городтордын ла промышленный төс јерлердин јурт јерге јетирип турган шефский болужынын тузазын бийиктедер.

Јурт јердеги төзөмөлдү ле идейно-тазыктырулу иштин аайын ла эп-сүмелерин ончо аргаларла јарандыраар.

Јурт јердеги 6 миллион тоолу коммунисттер — улу-јаан ийде-күч.

Коммунисттер — производственный ла тазыктырулу ишти төзөйчү јуучыл улус.

Дисциплинаны тынгыдары, кадрлардын каруулу болорын бийиктедери — эн учурлу задача.

Механизатор — јурт јерде төс ишчи.

Јурт хозяйствонын јангы көдүрингизи миллиондор тоолу ишкүчиле јаткандардан күнүн сайын бүдүрип турган ижинде ат-нере көргүзерин некеп јат.

Јурт јердеги социалистический мөрөйгө — јангы тебү.

Продукцияны азыйгызынан көп, артык ла јенгил баалу эдери — социалистический мөрөйдө төс учурлу неме.

Аш түжүмин јуунадары — бастыра албатынын кереги. Бир де час калас өтпөзин, бир де грамм јылыту болбозын!

КПСС-тин Төс Комитединин июльский (1978 ј) Пленумынын јөптөрүн — јүрүмге!

Горно-Алтайский автономный областынын аймактары мал ижинин продукциясын садар үчүлүдүк
албатыхозяйственный планды бүдүргенинин көргүзүлери
(1978 жылдын 1 августына келиштире)

аймактар	Эт				Сүт				Түк			
	план		сатканы		бүдүргөн %		план		сатканы		бүдүргөн %	
	план	сатканы	бүдүргөн %	план	сатканы	бүдүргөн %	план	сатканы	бүдүргөн %	план	сатканы	бүдүргөн %
Бастыра область	827100	494416	80	1232300	1035608	84	81900	78803	94			
Майма	80500	45079	56	405400	325566	80	—	—	—			
Турачак	22600	14424	83	116500	98529	84	—	—	—			
Шебалин	139850	86414	62	266500	225833	85	9960	8360	84			
Ондой	117800	58546	50	56100	47841	85	18090	14150	88			
Кан-Оозы	148350	94748	65	119900	108981	89	20352	20581	101			
Көксуу-Оозы	140800	83205	59	287900	228294	85	12750	11807	93			
Улаган	45600	22997	50	—	—	—	2465	2417	98			
Кош-Агаш	133600	89003	67	—	1961	—	20283	19482	96			

БОЛГАРИЯ АЛБАТЫ РЕСПУБЛИКА

(Социалистический революциязынын 34-чи жылдыгына)

34 жыл мынан озо, 1944 жылда 9 сентябрьда, Болгариянын ишкүчиле јаткандарынын национальный јайымы учун өткүрген ат-нерелү тартыжузы Советский черүнинг јаан болужынын шылтузында исторический јенүле божоды. Ол күн буржуазиянын бийлежи јоголтылган, албатылык демократиянын јангы тургузылган. Ороон социалистический өзүмнинг јолына туруп алган. Советский Союзтын астам кичеебес болужына ла јөмөлтөзине тайанып, социалистический најылыктын өскө ороондорыла өмөлөжиш иштеп, Коммунистический партиязын күреелей чук туруп, болгар албаты јаан революционный кубулталар эткен. Промышленностьты ла јурт хозяйствоны түрген индустриализировать эткенинин шылтузында ороон ичинде ийде-күчтү материально-технический төзөлгө бүдүп калган. Экономика бийик ле турумкай тебүлерле өдүп јат. Албатылык хозяйствонын бөлүктери ортодогы пропорциялар чик јок кубулган. Технический ичкери өзүмди јеткилдеп турган бөлүктер: машиналар эдери, энергетика, металлургический ле химический промышленность, анчадала бийик тебүлерле өзүп јат. Јурт хозяйствоны социалистический јалло өскөртө төзөөри жүрүмге өткүрилген, ол производствонын промышленный эп-сүмелерине төзөлгөлөнгөни ажыра өзүп јат. Бу өйдө республиканын ишкүчиле јаткандары јетинчи бешјылдык планнын јакылталарын ла БКП-нин XI съездинин исторический јөптөрин јенүлү бүдүрип турулар. НРБ СЭВ-тинг члендери болуп турган ороондордын экономический интеграциязында эрчимдү туружып јатканы ороон ичинде тын өзүмдү социалистический

общество тѳзѳп бѳдѳреринде там ла јаан учур алынып туру. Болгария Албаты Республиканын телекейлик тоомҗызы җылдан җылга јаанайт. Социалистический Болгария телекейдеги курч айалганы җымжадары, амыр-энчѳни тыгыдары ла җаңгы телекейлик җууны болдыртпазы учун, тенг правоу ѳмѳлик ле социальный ичкери ѳзѳм учун җана баспай тартыҗып җат.

Тоолор ло керектер

Болгария Албаты Республика Балканский җарымортолыктын тѳндѳк-кѳнчыгыжында туруп җат, онын җеринин элбеги 111 мун квадратный километр. Республиканын албатызы 1976 җылдын учында 8 миллион 788 мун кижиге болгон.

Республиканын национальный кирелтези 1977 җылда, 1976 җылдагызына кѳрѳ, 6,3 процентке, 1970 җылдагызына кѳрѳ, 65 процентке кѳптѳгѳн.

1939 җылда эдип чыгарган продукцияны эмдиги Болгариянын промышленнозые беш кѳннен ас ѳйгѳ эдип чыгарат.

Ороондо промышленный продукциянын текши кеми 1939 җылдагызынан 59 катапка кѳптѳп калган. Ѳткѳн җылда ол 1976 җылдагызынан 6,8 процентке кѳптѳгѳн. Чындыйдын темдегиле чыгарып турган продукциянын планы 12 процентке ажыра бѳткен.

Бу ѳйдѳ ороондо җылына 28 миллиард киловатт-час электроэнергия иштелет. Мынызы 1939 җылдагызынан 69 катап кѳп. Болгарияда ийде-кѳчи 880 меговаттка тѳней электростанция тудулган, ол капиталистический Болгариянын бастыра электростанцияларынын ийде-кѳчинен 8 катап артыктап җат.

1944—1976 җылдарда Советский Союзтын болужыла Болгарияда 450-нен кѳп предприятиелер ле ѳскѳ дѳ объекттер тудулган. Эмди ол предприятиелер орооннын бастыра промышленный продукциязынын 80 процентке җуугын эдип чыгарадылар.

СССР-дин карындаштык болужыла НРБ-нин җурт хозяйствозы эмдиги ѳйдѳги техникала җепсентен. Бу ѳйдѳ ондо 145 мунга җуук тракторлор, бастыра бѳдѳмдѳ 24 мун комбайн бар. Производственный иштерди механизировать эткенинин кеми аайынча республика эмди телекейде баштапкы җерлердин бирѳзинде туруп җат.

ЈАНҢЫ БИЧИКТЕР

Јуук өйлөрдө Алтайдын бичиктер чыгарар издательствозынын Туулу Алтайдагы бөлүги «Өй жүректе табылат» деп жуунтыны кепке базып чыгарып јат. Ондо писательдердин ле журналисттердин очерктери салынган. Олор партиянын XXV-чи съездинин јөптөрин јадын-јүрүмге өткүреринде эрчимдү туружып, бойлорынын ижинде јаан јенгүлерге јединип турган озочылдар керегинде бичигилейт.

Јергелей Маскина очергинде Улаган аймактын «Советский Алтай» совхозтын эчки кабыраачызы комсомолдын XVIII-чи съездинин делегады озочыл чабан Серке Фекланын јозокту јолы керегинде бичийт.

Журналист Улужай Садыков бойынын «Турлудагы тушташ» деп очергинде Шебалин аймакта Бараташтагы совхозтын 25 јылга улай мергендү иштеп келген чабандар Рыжкин Алдырбас ла онын үйи Антонида керегинде бичийт.

Улаган аймактын Балыктујулдагы совхозтын озочыл уй кабыраачыларынын јенгил эмес ижи-тожы керегинде журналист Эзендей Тоюшев бойынын «Кара-Суунын ээлери» деп очергинде куучындайт.

Бу ок жуунтыда журналист Б. Кушкулиннин Ада Төрөл учун Улу жуунын ла иштин ветераны Василий Күлүевич Бедюров керегинде «Тирү артарым деп бодобогом...» деп очерги, В. Тоеновтын областной больницанын врачы Зоя Платоновна Перепелюк керегинде «Эн артык кайрал» деп очерги, журналист Эжер Яимовтын «Шуранын амадузы» деп очерги, писатель Таныспай Шинжиннин Ондой аймактын «Искра» деп совхозынын озочыл чабандары Суркашев Карманнын ла онын үйи Марыш керегинде «Јайалталу койчылар» деп очерги, анайда ок писатель Күүгей Төлөсовтын ла Јыман Белековтын очерктери салынган.

Онон башка үчинчи кварталда Алтайдын бичиктер чыгарар издательствозынын Туулу Алтайдагы бөлүгинде чыгатын бичиктер мындай:

1) Борис Самыковтын үлгерлеринин «Жайым жеримнин чечектери» деп жуунтызы; 2) Күүгей Төлөсовтын куучындарынын ла очерктеринин «Эликтер сугатка баргылайт» деп жуунтызы орус тилге чыгып жат; 3) А. Ередеевтин «Кичинекей парашютист» деп балдарга учурлаган, жүзүн өңдү журуктарла кееркедилеп, аңылу стереотип печатла кепке базылган бичиги бежен мун тираж-ту чыгар; 4) Филологический наукалардын кандидаты С. Катараштын «Туулу алтайдын мифтери ле легендалары» деп научный бичиги профессор Н. А. Баскаковтын редакциясыла кепке базылып чыгып жат.

Кычыраачылар бу өрөги айдылган бичиктерди областьтын садулу бөлүктөрүнөн таап, садып алала, кычы-рар деп бис иженип жадыс.

БАЖАЛЫКТАР

Аш жуунадарын — жаңы эп-сүмеле	1
Партгруппа иштеп туру	4
Партиянын райкомынын лекторы	7
Педколлективтердин задачалары	11
Мөрөйдиг шылтузында	15
Телекейдин жииттеринин империализмге удурлажа өткүрген тартыжузы	18
КПСС-тин Төс Комитединин июльский (1978 ж.) Пленумынын итогтары керегинде лекциялардын, докладтардын, беседалардын примерный тематиказы	22
Областын аймактары үч жылдык албатыхозяйственин планы бүдүргенинин көргүзүлери	26
Болгария Албаты Республика	27
Жаңы бичиктер	29

БЛОКНОТ АГИТАТОРА

Редакционная коллегия

Подписано к печати 5/IX 1978 г. Усл. п. л. 1.9 Уч.-изд.
л. 1.3 Заказ 2717. Тираж 750 экз. Цена 5 коп. Формат 60x84/16
АН 13342

Горно-Алтайское отделение Алтайского книжного издатель-
ства, г. Горно-Алтайск, ул. Горно-Алтайская, 36. Горно-
Алтайская типография, пр. Коммунистический, 27.

5 акча

ГОРНО-АЛТАЙСК 1978